

Gyarmathy Tihamér (1915, Pécs -)

Labdázók, 1950

Olaj, ónlemez 26,7x37,5 cm

Jelezve jobbra lent: Gyarmathy 1950, hátul: 50/25 Labdázók

Irodalom:

• Lásd a 8. tételnél

Gyarmathy Tihamér életének fontosabb állomásait a *Vágyódás* című képnél részletesen taglaltuk. Hangsúlyoztuk az 1948-52 közötti kísérletező korszak fontosabb fázisait. A *Labdázók* 1950-ben készült. Gyarmathy ebben az időszakban készítette un. fotogramjait, melyek kísérletek voltak természeti tárgyak fény által való absztrahálására. *“Fotogram nagyon érdekes téma volt nekem. Különböző fényátersző anyagokból csináltam olyan kis kompozíciókat, mint amivel akkor foglalkoztam. Ha ezeken körösztül engedtem a fényt, akkor be tudtam állítani egy fehér falon, nagy méretben. Ha oda tettem egy fényérzékeny fotopapírt, akkor rá tudtam exponálni. Így keletkezett a fotogram.”* (Fitz, 1995.)

Kisméretű festményeinél a komoly hangvételű, a kozmikus és elvont tartalmakkal bíró témák tovább folytatása mellett, az olaj-vászon technika helyett újabb anyagok, újabb felületi hatások irányában gondolkozott a festő: *“A lazúrtechnika ad egy átözlő fényérzetet az egész képen. Láttál ilyen fémre festett képeket. Ott például pregnánsan megmutatkozik, hogy egy más anyagon a fényjelenség egészen más értelműen jelentkezik, egy metálos hatás, amit nem lehet vásznon megcsinálni... polgári foglalkozásomnál fogva jártam Borsodnádason, ahol azt a hidegen hengerelt vaslemez gyártották, és adták neki egy önmázatot, majd konzervdoboznak használták. Rájöttem, hogyha zsírtalanítom, egy papírral erősen ledörzsölöm, és elkezdék rá dolgozni, akkor máris ott tartok, mint a lazúrtechnika legrefináltabb helyzetében.”* (Fitz, 1995.)

A kísérletezés játékosságot, változatosságot eredményez. Ez jól érzékelhető a fémlemez alapú képein is, mint például a *Dicsőséges* (1950, Janus Pannonius Múzeum, Pécs), vagy a *Jelek* (1952, Körmendi-Csák gyűjtemény) című kompozíciókon. A *Labdázók* időtlen térben való megjelenítése a horizontális ecsetkezelésben, a zöld-sárga tónusok lazúros játékában, az alakok jelszerű ábrázolásában rejlik. Képünetet figyelve egyszerre érezzük át a mozdulatok aktivitását és ennek az egyszerű játéknak gyermeki örömét. *“Ez a gondolati tér s a benne zajló történések képezték Gyarmathy festészetének szinte kizárólagos témáját, melybe kisebb kitérőktől eltekintve 1946-47 óta dolgozott, egyre fokozódó koncentrációval.”* (Várkonyi, 1995.)

F.K.

147. ▶

Gyarmathy Tihamér (1915-)

Labdázók

Olaj, ónlemez 26,7x37,5 cm

Jelezve jobbra lent: Gyarmathy 1950,

Hátoldalán: 50/25. Labdázók

Kikiáltási ár: 650.000 Ft

